

การจัดการเนื้อหาสินทรัพย์ดิจิทัล : ความท้าทายขององค์กร ในยุคสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้

Digital Content Asset Management : The Challenge for
Organizations in the Knowledge based Economy and Society

ดร.จิรัชมา วิเชียรปัญญา*

บทคัดย่อ

สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ เป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับการสร้างสรรค์ บริหารจัดการกับข้อมูลและสารสนเทศที่มีเป็นจำนวนมาก และพยายามที่จะแปลงข้อมูลสารสนเทศและความรู้เหล่านั้นให้เป็นนวัตกรรม สินค้า บริการ และสินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้ให้กับองค์กร รวมทั้งเพื่อการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของกระบวนการทำงาน ผลดังกล่าวก่อให้เกิดความพยายามที่จะบริหารจัดการกับข้อมูลโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบดิจิทัลเป็นจำนวนมากขององค์กรให้สามารถนำมาใช้เพื่อการวางแผน ควบคุม หรือตัดสินใจของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานตรงตามความต้องการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งในบทความนี้ขอนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับระบบการจัดการเนื้อหาและการจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล โดยจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับความหมาย องค์ประกอบ กระบวนการ ขั้นตอน และแนวทางการประยุกต์ใช้การจัดการสินทรัพย์ดิจิทัลขององค์กร

* อาจารย์ประจำสาขาวิชามัธยมศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

Abstract

Knowledge-based Economy and Society is a kind of societies that focuses on the creativity, and management of a large amount of data and information. Attempts to transfer information and knowledge innovation, products, services as well as assets in order to make revenue for an organization. Moreover, KES is aims at improving quality and efficiency of working processes. This drive creates an effort in data management, particularly in terms of a huge amount of the organizational digital data. In this way, the organization can use it for planning, controlling, and decision making among executive staffs as well as subordinates conveniently and quickly. This article proposes the concept of Content Management Systems (CMS) and Digital Asset Management (DAM) including the definitions, components, processes, procedures and guidelines for enterprises digital asset management.

บทนำ

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางแล้วว่า การพัฒนาของสังคมโลกเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วทั้งโลกคือพัฒนาอยู่ภายใต้สังคมที่เรียกว่า “สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้” (Knowledge based Economy and Society) สังคมดังกล่าวเป็นสังคมที่ความรู้เป็นสินทรัพย์ที่มีค่ายิ่งขององค์กร ในระบบเศรษฐกิจจะให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนความรู้เป็นนวัตกรรมโดยอาศัยเทคโนโลยีระดับสูง ซึ่งลักษณะของระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่สำคัญมี 4 มิติ ดังนี้

- 1) เกิดนวัตกรรมทางเทคโนโลยีนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของความรู้
- 2) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้เพิ่มความสำคัญมากยิ่งขึ้นในฐานะที่เป็นผู้สร้างผู้กระจาย และผู้นำความรู้ไปใช้
- 3) มีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสารซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญสำหรับการจัดการข้อมูล สารสนเทศ และความรู้ ซึ่งรวมถึงการประมวลผล การเก็บรักษา การถ่ายโอน และการสื่อสารข้อมูล และ
- 4) เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่หลากหลาย อาทิ การให้ความสำคัญกับการปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพของกระบวนการทำงาน

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสารในฐานะที่เป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สามารถทำให้การดำเนินธุรกิจขององค์กรอยู่บนพื้นฐานของการได้เปรียบในการแข่งขัน ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนั้นสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ยังให้ความสำคัญกับการจัดการข้อมูล สารสนเทศและความรู้ และมีความพยายามที่จะแปลงข้อมูล สารสนเทศและความรู้เหล่านั้นให้เป็นนวัตกรรม สินค้า บริการ และทรัพย์สินเพื่อสร้างรายได้ให้กับองค์กร ซึ่งการเติบโตของโลกและสังคมดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยโดยจะเห็นได้จากการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของประเทศเร่งพัฒนาศักยภาพในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพของคนให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีความรู้เท่าทันและสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมอีกด้วย ประกอบกับเกิดความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือไอซีที (Information and Communication Technology - ICT) ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อการบวนการทำงานในทุกสาขาอาชีพที่ทำให้เกิดพลานุภาพของการเชื่อมต่อและการติดต่อสื่อสารในโลกเสมือนจริงได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อให้เกิดการผลิตข้อมูล เนื้อหาสาระความรู้ในรูปแบบดิจิทัล (Digital Content) ที่หลากหลายและ

เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งรูปแบบกระบวนการทำงาน (Work Process) และการให้บริการ (Services) ที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหลากหลายประเภท ซึ่งหากองค์กรใดมีการจัดการเนื้อหาสาระที่อยู่ในการจัดการเนื้อหาดิจิทัล (Digital Content Management) ที่ดีแล้ว เนื้อหาดิจิทัลเหล่านั้นก็จะกลายเป็นทรัพย์สินทางธุรกิจที่มีค่ายิ่งขององค์กรซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว รวมทั้งสามารถใช้ข้อมูลและสารสนเทศเหล่านั้นเพื่อการตัดสินใจ และใช้เพื่อกำหนดทิศทางของการดำเนินธุรกิจได้อย่างถูกต้องและทันเวลา ทำให้สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและการดำเนินธุรกิจขององค์กรได้

ในโลกของการประกอบการทางธุรกิจนั้น มีความต้องการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดการเนื้อหาที่มีอยู่ในองค์กรเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเนื้อหาที่อยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่มีอยู่อย่างหลากหลาย การมีระบบจัดการเนื้อหาดิจิทัลที่ดีจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรสามารถเข้าถึงและนำข้อมูล สารสนเทศและเนื้อหาเหล่านั้น มาช่วยเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของการทำงานที่ตรงตามความต้องการในการใช้งานได้อย่างสะดวกและรวดเร็วนั้นจึงเป็นที่มาของบทความนี้โดยผู้เขียนจะขอเสนอแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญสองประการ คือ ระบบการจัดการเนื้อหา (Content Management System หรือ CMS) และการจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset Management - DAM) ในฐานะที่เป็นสินทรัพย์ที่มีค่ายิ่งประเภทหนึ่งขององค์กร รายละเอียดต่างๆ มีดังนี้

1. แนวคิดพื้นฐานของระบบการจัดการเนื้อหา

ระบบการจัดการเนื้อหา (Content Management System หรือ CMS) หมายถึง ระบบซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับการสร้างสรรค์เนื้อหา จัดเก็บและจัดหมวดหมู่ กำหนดเวอร์ชัน การเผยแพร่ และรวมไปถึงการเก็บเนื้อหาที่มีอยู่อย่างหลากหลายทั้งที่อยู่ในรูปแบบของข้อความ ภาพ เสียง หรือวิดีโอ ให้เป็นระบบเพื่ออำนวยความสะดวกของการใช้งานที่ตรงตามความต้องการได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

ระบบการจัดการเนื้อหา หรือ CMS สามารถจัดการเนื้อหาได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาที่อยู่บนเว็บไซต์ทั่วไปหรือเว็บท่า (Portal Web) เนื้อหาของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Commerce) เนื้อหาของการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Learning) หรือแม้กระทั่งเนื้อหาสิ่งพิมพ์ในลักษณะข้อมูลและสารสนเทศที่จัดเก็บในลักษณะข้อความ ภาพ และเสียงขององค์กร ในปัจจุบันองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ได้ให้ความสนใจกับเรื่องดังกล่าวอย่างมากโดยมีระบบที่ใช้เรียกว่า *Enterprise Content Management* หรือ *ECM* ซึ่งเป็นเทคโนโลยี เครื่องมือ และวิธีการที่ใช้สำหรับการจัดการข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อมูลสารสนเทศกึ่งโครงสร้าง (Unstructured Information) ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางธุรกิจทั้งหมดภายในองค์กรให้สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุดของการดำเนินงานทางธุรกิจหลักๆ 4 ประการคือ **ประการแรก** ลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจที่เกิดจากการทำสำเนาเอกสารข้อมูลเป็นจำนวนมาก รวมทั้งสามารถลดความซ้ำซ้อนของการจัดเก็บเอกสารข้อมูลลงได้ **ประการที่สอง** เพิ่มปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน เพราะผู้ปฏิบัติงานมีการวิเคราะห์งานจากเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ฉบับเดียวกัน **ประการที่สาม** เพิ่มมาตรฐานของการดำเนินงาน เนื่องจากองค์กรจะผลิตเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ที่ประกาศให้ทราบในระบบ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานรับรู้และปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน และ**ประการสุดท้าย** เพิ่มความมั่นคงในการดำเนินธุรกิจและป้องกันความเสี่ยงอันเนื่องจากการเกิดภัยพิบัติต่างๆ ที่ไม่ได้คาดหมายเกิดขึ้น ซึ่งอาจทำให้ข้อมูลและเอกสารที่สำคัญขององค์กรถูกทำลาย ระบบจะมีการสำรองข้อมูลดังกล่าวไว้เพื่อการใช้งานได้ตลอดเวลา ทำให้การดำเนินธุรกิจสามารถดำเนินได้อย่างต่อเนื่องถึงแม้จะประสบภัยพิบัติต่างๆ ขึ้นก็ตาม

องค์ประกอบของระบบการจัดการเนื้อหา มีองค์ประกอบหลัก 3 ประการดังนี้

1. เครื่องมือจัดการเนื้อหา (Content Management Application - CMA) มีหน้าที่จัดการเนื้อหาทุกชนิด ตั้งแต่การสร้าง จัดเก็บ และทำลาย มีกระบวนการจัดการเนื้อหาที่เป็นลำดับขั้นตามลำดับงาน (Workflow)

2. เครื่องมือจัดการข้อมูลของเนื้อหา (Metacontent Management Application - MMA) ข้อมูลของเนื้อหา (Metacontent) หรือ ข้อมูลของข้อมูล (Metadata) เป็นข้อมูลที่ใช้อธิบายข้อมูลอีกทีหนึ่ง เช่น การอธิบายถึงข้อมูลที่สร้างขึ้นโดยใคร เมื่อไหร่ จัดเก็บไว้ที่ไหน หรือการจัดวางข้อมูลเป็นอย่างไร รวมทั้งยังช่วยในการควบคุมเวอร์ชันของเอกสารเนื้อหาอีกด้วย

3. เครื่องมือนำเสนอเนื้อหา (Content Delivery Application - CDA) มีหน้าที่หลักคือการนำเนื้อหาและแสดงเนื้อหาให้กับผู้ที่ต้องการใช้งานรวมทั้งยังสามารถกำหนดรูปแบบ ของการจัดวาง สี ช่องไฟ หรือการเชื่อมโยงต่างๆ ตามความต้องการให้แสดงผลอีกด้วย

2. แนวคิดพื้นฐานของการจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล

องค์กรหรือหน่วยงานใดที่มีความประสงค์จะดำเนินการจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล ผู้รับผิดชอบในการจัดทำจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจของคำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน อาทิ สินทรัพย์ดิจิทัล การจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล หรือระบบการจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล รายละเอียดความหมายของคำต่างๆ มีดังนี้

สินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset - DA) หมายถึง ทรัพยากรที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจของหน่วยงานที่อยู่ในรูปแบบดิจิทัล เช่น ไฟล์เอกสาร ไฟล์ภาพ ไฟล์วิดีโอ ไฟล์เสียง โลโก้ แอนิเมชัน เป็นต้น ซึ่งดิจิทัลไฟล์เหล่านั้นจะกลายมาเป็นสินทรัพย์ที่มีคุณค่าก็ต่อเมื่อใช้เป็นสื่อที่บันทึกข้อมูลหรือสารสนเทศที่มีคุณค่าของหน่วยงาน

การจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset Management - DAM) หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการดิจิทัลไฟล์ต่างๆ ของหน่วยงาน ตั้งแต่การนำเข้า จัดเก็บให้เป็นระบบ การค้นหา รวมถึงการควบคุมเวอร์ชัน และการแปลงรูปแบบของไฟล์ข้อมูล เพื่ออำนวยความสะดวก รวดเร็ว และตรงต่อความต้องการใช้งานของผู้ใช้ข้อมูล

ระบบจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset Management System - DAMS) มีผู้ให้ความหมายที่หลากหลาย แต่สามารถสรุปได้ 2 ลักษณะดังนี้

ลักษณะที่หนึ่ง ระบบจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล หมายถึง การรวมกันของซอฟต์แวร์ฮาร์ดแวร์ และการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล อันได้แก่ การจัดเก็บ การจัดการ และการสืบค้นสินทรัพย์ดิจิทัล

ลักษณะที่สอง ระบบจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล หมายถึง โปรแกรมหรือซอฟต์แวร์ที่ใช้สำหรับการบริหารจัดการข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบดิจิทัล โดยระบบจะสนับสนุนการจัดการในเรื่องการนำเข้า การจัดการ การค้นหา การบีบอัด รวมทั้งการควบคุมเวอร์ชัน และการแปลงรูปแบบของไฟล์ข้อมูล

2.1 องค์ประกอบของการจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล (Component of Digital Asset Management) ประกอบด้วยกระบวนการหลักๆ ที่สำคัญ 4 ประการดังนี้

1. การจัดเก็บสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset Storage) เป็นการจัดเก็บสินทรัพย์ดิจิทัลที่มีหลากหลาย เช่น คลังภาพ สื่อเสียง วิดีโอ รวมถึงไฟล์การนำเสนอต่างๆ ในกรณีที่ข้อมูลสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นมีความสำคัญต่อองค์กร ระบบจะช่วยสร้างความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูลนั้นๆ

2. การบริหารจัดการ (Administration) ระบบจัดการสินทรัพย์ดิจิทัลจะมีการจัดการการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสินทรัพย์ดิจิทัล เช่น ในกรณีที่มีสินทรัพย์ดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกันเป็นจำนวนมาก ระบบจะช่วยให้การควบคุมสินทรัพย์ใหม่ๆ ที่นำเข้ามา รวมทั้งจะมีการสร้างเมทาดาตาให้มีความสัมพันธ์กับตัวสินทรัพย์อีกด้วย

3. การจัดการให้เป็นระบบ (Organization) ระบบจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล จะมีเครื่องมือสำหรับจัดการกับข้อมูลซึ่งจะช่วยขยายรายละเอียดประเภทของไฟล์ที่อยู่ใน รูปแบบของสินทรัพย์ดิจิทัล

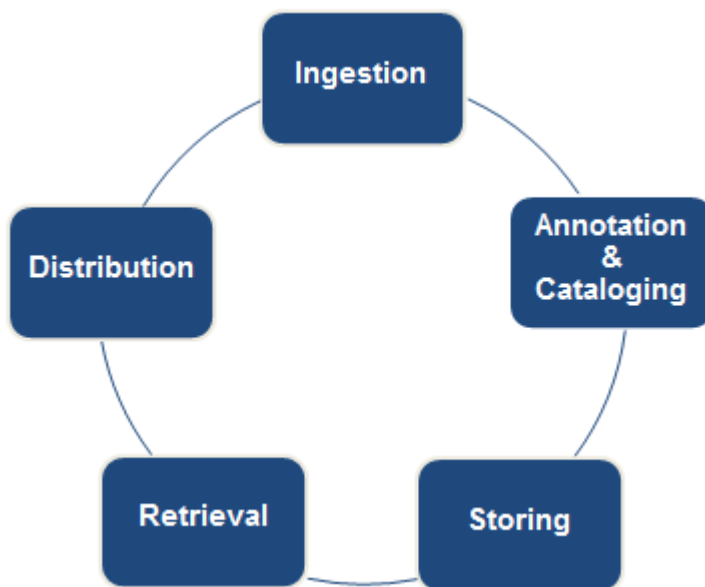
4. การแจกจ่ายและเผยแพร่ (Distribution) เป็นการแจกจ่าย เผยแพร่ รวมทั้งมีการจัดกลุ่มของสินทรัพย์ชนิดต่างๆ ที่มีการเผยแพร่หรือแจกจ่าย รวมทั้งจะช่วยให้ ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลและสามารถนำข้อมูลกลับมาใช้งานใหม่ได้อย่างง่ายและสะดวกขึ้น

2.2 กระบวนการจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset Management Process)

การจัดการคลังข้อมูลสินทรัพย์ดิจิทัลเป็นกระบวนการของการดำเนินงาน การบริหารจัดการ และการตัดสินใจใน 5 กระบวนการหลักดังนี้

1. การแปลงข้อมูล (Ingestion) เนื่องจากข้อมูลดิจิทัลภายในองค์กรแต่ละประเภทมีหลากหลายรูปแบบซึ่งแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างแฟ้มข้อมูล ต้นฉบับ การจะใช้งานร่วมกันได้ทั้งองค์กรจำเป็นต้องมีกระบวนการแปลงข้อมูลดิจิทัลให้เป็น มาตรฐานเดียวกันเพื่อสะดวกต่อการเรียกดูข้อมูลร่วมกันทั้งนี้โดยจะมีการติดตั้งโปรแกรม เฉพาะที่ใช้สำหรับการเรียกดูแฟ้มข้อมูลที่จำเป็นเท่านั้น

2. การให้คำอธิบายและการจัดทำรายการข้อมูล (Annotation and Cataloging) ข้อมูลดิจิทัลเป็นข้อมูลที่ไม่ได้ออกแบบมาเพื่อการค้นหาโดยใช้คำค้นที่คุ้นเคย การจะทำให้ข้อมูลดังกล่าวสามารถสืบค้นได้จำเป็นต้องมีการให้คำอธิบายข้อมูลสำหรับ ข้อมูลดิจิทัลนั้นๆ โดยเริ่มต้นจากการจัดหมวดหมู่ของข้อมูล (Taxonomy) และมีการกำหนด คุณลักษณะ (Attribute) สำหรับข้อมูลแต่ละหมวดหมู่ เสร็จแล้วจึงให้คำอธิบายข้อมูลดิจิทัล แต่ละรายการในรูปแบบเมทาดาตา (Metadata) ซึ่งจะใช้สำหรับการสืบค้นข้อมูลต่อไป โดย ข้อมูลที่สามารถสืบค้นได้โดยระบบจะเป็นเฉพาะข้อมูลที่ผ่านมาการอนุมัติแล้วเท่านั้น

ภาพที่ 1 กระบวนการจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล

(ที่มา www.nesac.go.th/kms/Main_highlight)

3. การจัดเก็บ (Storage) ข้อมูลในคลังสินทรัพย์ดิจิทัลมี 2 ประเภทคือ ข้อมูลต้นฉบับ (Original File) ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความละเอียดสูง ต้องอาศัยโปรแกรมเฉพาะสำหรับเปิดใช้งาน เหมาะสำหรับการนำไปใช้ซ้ำหรือทำซ้ำในกระบวนการผลิตโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเท่านั้น และข้อมูลที่ผ่านการแปลง (Result File) ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีขนาดเล็ก ความละเอียดน้อย เหมาะสมกับผู้ใช้งานทั่วไป ไม่จำเป็นต้องติดตั้งโปรแกรมเฉพาะในการเปิดดู ในการบริหารจัดการข้อมูลทั้งสองประเภทในระบบจำเป็นต้องมีโครงสร้างการจัดเก็บที่เหมาะสม

4. การสืบค้นข้อมูล (Retrieval) ข้อมูลดิจิทัลที่มีการกำหนดเมทาดาตาที่เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะเป็นข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ด้วยการใช้คำค้นหา หรือเลือกจากหมวดหมู่หลักและหมวดหมู่ย่อยตามลำดับ ในการสืบค้นข้อมูลจำเป็นต้องมีการออกแบบรูปแบบผลการสืบค้นเพื่อกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการใช้แสดงในหน้าหลักของผลการ

สืบค้นและลักษณะการแสดงผลของข้อมูลดิจิทัลเมื่อเลือกรายการที่ต้องการ ซึ่งรูปแบบผลการสืบค้นจะแตกต่างกันตามประเภทของข้อมูลที่มี

5. การแจกจ่าย (Distribution) ข้อมูลดิจิทัลที่มีในระบบจะสามารถเข้าถึงได้โดยผู้ใช้งานทั่วไปในองค์กร แต่ไม่ได้ครอบคลุมถึงข้อมูลต้นฉบับที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงการผลิต ซึ่งการแจกจ่ายข้อมูลต้นฉบับจำเป็นต้องมีกระบวนการในการร้องขอและมีการอนุมัติเป็นกรณีไป ซึ่งต้องจัดทำด้วยความระมัดระวังเพราะข้อมูลดิจิทัลนี้ถือเป็นสินทรัพย์ (Assets) ที่มีค่าขององค์กร

2.3 ขั้นตอนของการจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล (Steps of Digital Asset Management Process) การจัดการคลังข้อมูลสินทรัพย์ดิจิทัลขององค์กรมีขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1. จำแนกหมวดหมู่ข้อมูลและกำหนดหมายเลขดิจิทัล (Digital ID) ให้กับข้อมูลดิจิทัล (Select Asset Type and Generate Digital ID)
2. บันทึกข้อมูลเพื่ออธิบายคุณลักษณะของข้อมูลดิจิทัลด้วยเมทาดาตา (Fill in Metadata)
3. เปลี่ยนชื่อแฟ้มของข้อมูลดิจิทัลต้นฉบับตามมาตรฐานที่กำหนดขึ้น (Rename Original Source File to Standard) โดยใช้หมายเลขดิจิทัลมาเป็นส่วนหนึ่งของชื่อ
4. นำไฟล์ที่เปลี่ยนชื่อเรียบร้อยแล้วไปจัดเก็บยังโฟลเดอร์ที่เตรียมไว้ที่เรียกว่า Hot Folder (Drop File into Hot Folder) รอจนกระทั่งมีการแปลงข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
5. ส่งให้ผู้ที่มีหน้าที่ทบทวนดำเนินการทบทวน (Review)
6. เมื่อตรวจสอบและทบทวนข้อมูลเรียบร้อยแล้วจึงส่งให้ผู้อนุมัติทำการอนุมัติ (Approve)
7. เปิดให้บริการสืบค้นและขอทำสำเนาต้นฉบับเมื่อข้อมูลผ่านการอนุมัติแล้วเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

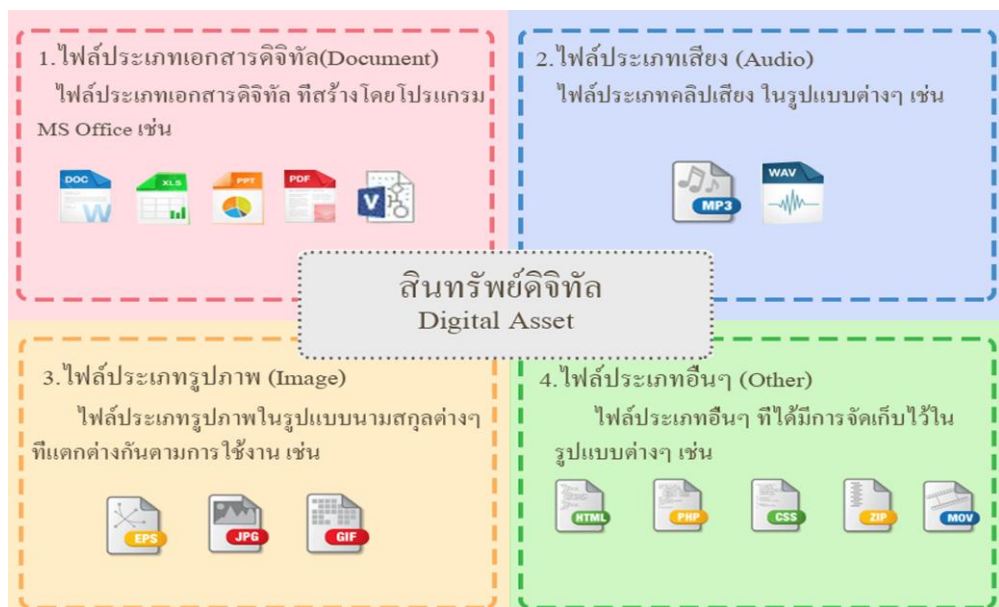
3. การประยุกต์ใช้งานการจัดการสินทรัพย์ดิจิทัลขององค์กร

ผู้เขียนใคร่ขอเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้การดำเนินงานจัดการสินทรัพย์ดิจิทัลขององค์กรพร้อมตัวอย่างประกอบดังนี้

1. จัดทำแบบฟอร์มสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลสินทรัพย์ดิจิทัลขององค์กร
2. จำแนกสินทรัพย์ดิจิทัลขององค์กร การจำแนกประเภทของสินทรัพย์ดิจิทัล

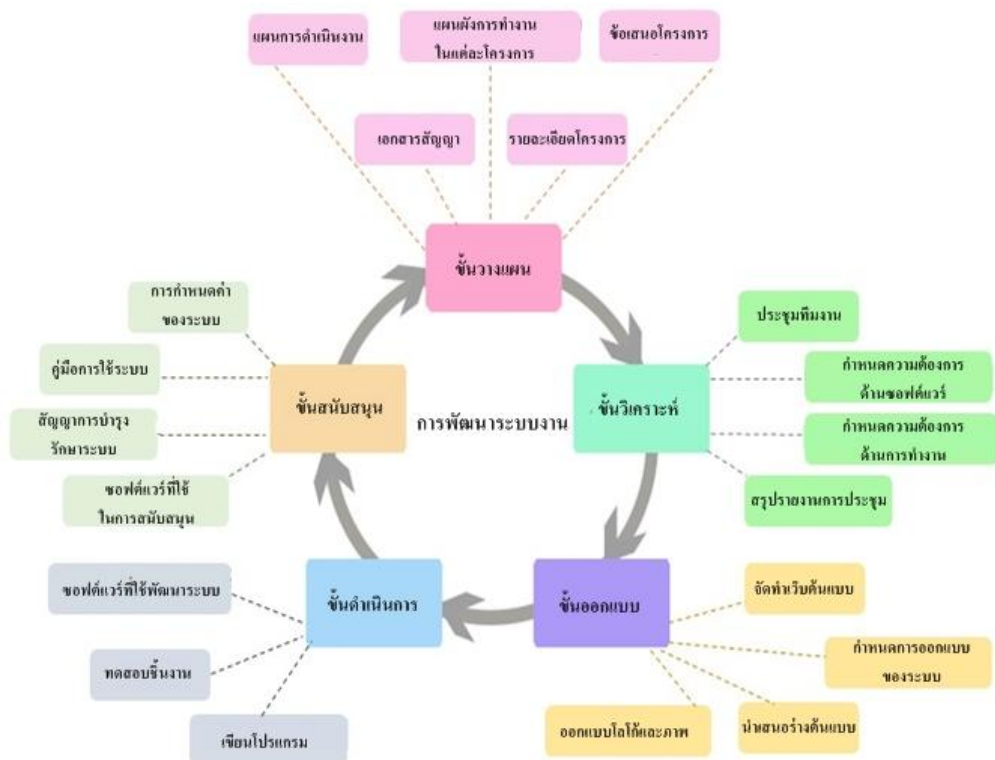
สามารถทำได้หลายลักษณะดังนี้

2.1 จำแนกตามประเภทของสินทรัพย์ดิจิทัล เช่น ไฟล์ประเภทเอกสาร เสียง ภาพ หรืออื่นๆ เป็นต้น ดังภาพที่ 2

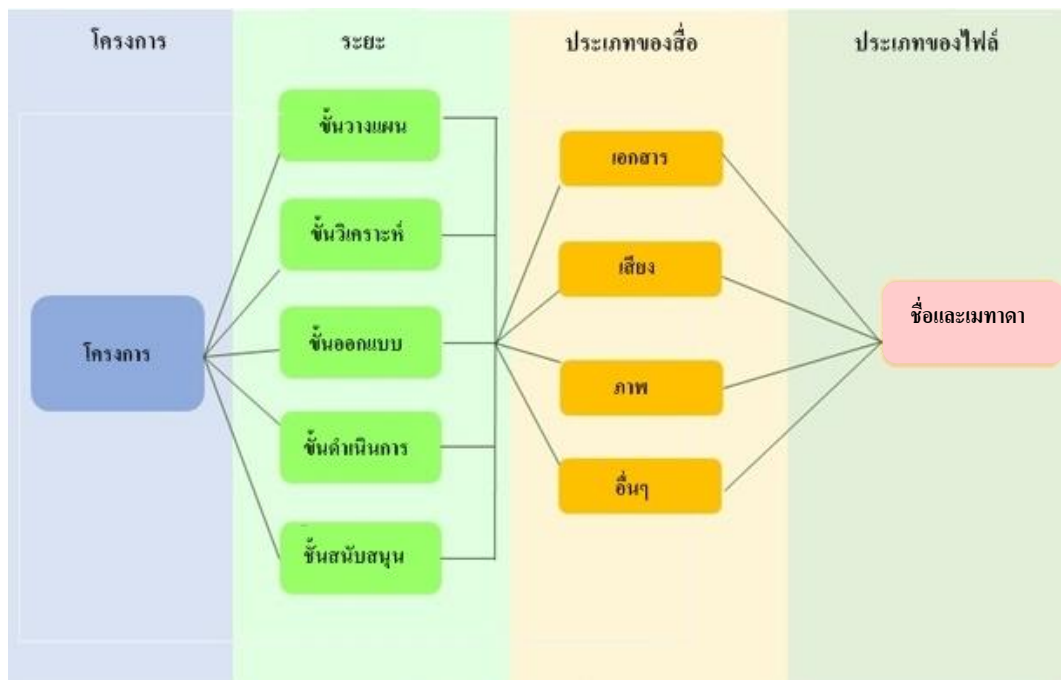
ภาพที่ 2 การจำแนกสินทรัพย์ดิจิทัลตามประเภทของสินทรัพย์ดิจิทัล

2.2 จำแนกตามลำดับขั้นการพัฒนางาน เช่น ขั้นวางแผน ขั้นวิเคราะห์ ขั้นออกแบบ
ขั้นดำเนินการ และขั้นสนับสนุน เป็นต้น ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 การจำแนกสินทรัพย์ดิจิทัลตามลำดับขั้นการพัฒนางาน

2.3 จำแนกตามโครงการและขั้นตอนการดำเนินโครงการ เช่น ไฟล์ประเภทเอกสาร เสียง ภาพ หรืออื่นๆ เป็นต้น ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 การจำแนกสินทรัพย์ดิจิทัลตามโครงการและขั้นตอนการดำเนินโครงการ

3. กำหนดประเภทหรือลักษณะของการสืบค้นภายในระบบการจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล เช่น การสืบค้นจากรหัสของเอกสาร ชื่อเอกสาร ประเภทของเอกสาร ฯลฯ รวมทั้งกำหนดการเรียงลำดับของการสืบค้นด้วย เช่น เรียงลำดับตามตัวอักษร ตามระยะเวลา หรือเรียงตามแหล่งข้อมูลที่จัดเก็บ ฯลฯ เป็นต้น

4. บันทึกข้อมูลเพื่ออธิบายคุณลักษณะของข้อมูลดิจิทัลด้วยเมทาดาตา จำแนกตามประเภทต่างๆ เช่น ประเภทเอกสาร ไฟล์เสียง ไฟล์รูปภาพ หรือสื่อประเภทอื่นๆ เป็นต้น

5. บริหารจัดการสินทรัพย์ดิจิทัลตามขั้นตอนและวงจรของการจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล

4. บทสรุปของการจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล

ในโลกของการทำงานสมัยใหม่ ที่องค์กรสามารถสร้างความเป็นเลิศและแข่งขันได้ โดยอยู่บนพื้นฐานของ การใช้ข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่ทั้งภายนอกและภายในองค์กรเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลและสารสนเทศที่อยู่ภายในองค์กรเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบ ซึ่งแนวคิดของการจัดการเนื้อหาและสินทรัพย์ดิจิทัลจะเป็นแนวทางของการบริหารจัดการข้อมูลและสารสนเทศขององค์กรได้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับสามารถสร้างสรรค์ จัดเก็บ สืบค้นและใช้สารสนเทศได้อย่างตรงตามความต้องการ มีความสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรอันจะส่งผลต่อการสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขัน และทำให้เกิดเป็นความสำเร็จที่ยั่งยืนขององค์กรได้ ดังนั้นก่อนที่องค์กรจะตัดสินใจนำระบบการจัดการสินทรัพย์ดิจิทัลเข้ามาใช้ในหน่วยงาน ผู้รับผิดชอบงานดังกล่าวควรมีการศึกษา ลักษณะและขั้นตอนของการจัดการสินทรัพย์ดิจิทัลดังกล่าวเพื่อสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนอันจะนำไปสู่การวางแผนและออกแบบกระบวนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่ก่อเกิดความผิดพลาดอันจะนำมาซึ่งความเสียหายด้านเวลาและค่าใช้จ่ายขององค์กร

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจ**

และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559). กรุงเทพฯ : 2555.

ภัทร บุญทรงชีกุล. **Media Asset Management.** [ออนไลน์]. 2557. แหล่งที่มา [http://www.](http://www.pinrangsi-group.com/products/media-alliance/mediaplayer-thai.pdf)

[pinrangsi-group.com/products/media-alliance/mediaplayer-thai.pdf](http://www.pinrangsi-group.com/products/media-alliance/mediaplayer-thai.pdf).

(22 สิงหาคม 2557)

วิมล ลีลาวัฒน์. **ศึกษาความต้องการซอฟต์แวร์ประเภท Enterprise Content Management (ECM) สำหรับบริษัทผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของประเทศ**
ไทย. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551

อรรณ วงศ์แก้วโพธิ์ทอง. **การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยระบบจัดการ**
งานเอกสารธุรกิจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2554.

Huff, Michelle and Dirking, Brian. **The Benefits of a Unified Enterprise Content**

Management Platform. [ออนไลน์]. 2010. แหล่งที่มา [http://www.oracle.com/](http://www.oracle.com/us/products/middleware/content-management/059406.pdf)
[us/products/middleware/content-management/059406.pdf](http://www.oracle.com/us/products/middleware/content-management/059406.pdf). (5 September
2014)

Sawarkar, Amit. **Digital Asset Management: White Paper.** [ออนไลน์]. 2001. แหล่งที่มา

[http://www.cognizant.com/InsightsWhitepapers/ PCM_WhitePaper_](http://www.cognizant.com/InsightsWhitepapers/PCM_WhitePaper_Digital%20Asset%20Management.pdf)
[Digital%20Asset%20Management.pdf](http://www.cognizant.com/InsightsWhitepapers/PCM_WhitePaper_Digital%20Asset%20Management.pdf). (5 September 2014)